

האשה בתרא פרק ששה עשר יבמות קכב.

עין משפט
גר מצוה

לג א מיי פ"ג מהל' גרושין ה"ב סמג
עשין ז טו"ע אה"ע פ"י
ז טעף די:
לד ב ג מיי סה הל' יא
והל' יו טו"ע סה
טעף פ:
לה ד מיי סה הל' כב
טו"ע סה טעף
כ:
לו ה טו"ע סה טעף י:
לז ו מיי סה הל' כג
טו"ע סה טעף כג:
לח ו טו"ע סה טעף י:
לח ח מיי פ"ז מהל' גרושין הל' כב סמג
עשין ז טו"ע סה טעמן
קמט טעף י:
ב ט מיי סה הלכה ז
סמג טו"ע סה טעמן
קמט טעף י:

ש"ע עיקה. פי' צקונטרס מפרדס מעוק ומשומר ושביעית הוא וקשה לו אי (משומר) קודם הציעור לעולם מותר ואין נראה לר"ם דהא בדהל' תניא בת"כ ואל עבדי מיריך לא תכלוד מן המשומר אי אתה צורא אבל אתה צורא מן המופקר ואל"ת דתניא בת"כ וצפרק הצית והעליה (ב"מ קמ"ט).
שומרי ספיחים נוטלין שכן מתרומת הלשכה קרי כן ממשקה ישראל מן המותר (י) לישראל ומשומר אסור לישראל כו' כדפי' וארי' שלא היו שומרין אותו אלא מונעים רגלי בהמה משם ומודיעין לצני אדם שהם לצורך ומופקר נמי לא שרי לצלוד אלא ע"י שינוי ובת"כ דקמני מן המשומר אי אתה צורא היינו אפי' על ידי שומר ומן המופקר אתה צורא היינו כלומר אוכל"ט:

דחזו ליה בבואה. צירושלמי רבי אחא בר חנינא בשם רבי חמא דהא דתימא בשדה אבל בעיר אפילו לא ראו צבואה של אדם והא תניין מי שהיה מושלך צבור ואמר מי ששומע קולו יתנו גט לאשתו הרי אלו יתנו ויתנו וא"ר נתן והוא שראה צבואה של אדם אמר רבי צון מוזיקין מלוין צבורות בדרך שהם מלוויין בשדות והא דלמנר (מגילה ד' ג.) א"ל יתן אדם שלום לחצרו צלילה דחיישין שמא שד הוא היינו בשדה דומיא דיהושע שהיה חוץ למחנה ישראל צירושלמי פליגי אמוראי דנמנא כחוב צטור מת פלוני או נהרג אס משיאין את אשתו: פונדקית

תלחא ריגלי. שהיו תלמידי חכמים נקצנים לשמוע דרשה הלכות פסק בפסק והיתה שאלת מהם. ובתשובת הגאונים מלאמי כל הן ריגלי דלמוראי היינו יום שמת צו אדם גדול קוצעים אותו לכבודו ומדי שנה בשנה כשמוגיע אותו יום מתקבלים תלמידי חכמים מכל קבוצי וצאים על קצרו עם שאר העם להשיב ושיבה שס: על ערלה הן. פירות נטיעה הן ושנס משובחים מפירות אלן זקן: על עיקה. מפרדס מעוק וגדר סביב לו לשומר והיא שנת שביעית. וקשיא לי דמאי אסור יש כאן אס עבר זמן הציעור לא שנה מן המשומר ול"ש מן המופקר אסורים וקודם הזמן אלו אלו מותרים: לא אמר בלס. לאוסרס על כך אלא הלך אחר הרוב שזה משקר ולהשיב מקחו נתכוין וכן נטע רצעי להודיע שפירות נטיעה הן. וכמדומה לי דהאי עיקה שם העיר שצאריך ישראל ופירותיה משובחים ואס היה עובד כוכבים זה בחצוה לארץ ומשצנס ואמר מעיקה הצאמי אין חוששין לומר אתם דבריו ושמה לא נעשירו וישראל מכרס לו אלא להשיב מקחו. והכא נמי לא נתכוין עובד כוכבים זה אלא לאיים על זה שקצור לו מפקוס לצבמותיו: חבל הפסד ועגמת נפש הוא: קולר. חבורה: **לכרסו ציטר.** כשצאה ציטר צמלור: **מתני' על פי צם קול.** שמשו קול צועקת פלוני מת ולא ראו אדם כאלמו: **גב' מאי קמ"ל** רבה צר שמואל דלצית הלל משיאין ויעצד כותייהו סתס מתני' נמי הכי אמרנא ונמילא הלכתא היא כקתס משנה: ציט שמאי היא.

(א) [חולין מהל' ג' טו.] (ב) [ג' טו.] ע"ש צכר"ש"י. (ג) [ג' טו.] מתניתא. (ד) [תוספתא דמאי פ"ד.] (ה) [תוס' תר פ"א.] (ו) [גיטין פו.] (ז) [ג' טו.] (ח) [לעיל קטו.] (ט) [ג' רבי יודה.] (י) [ערוכות פ"ו מ"א.] (יא) [לעיל פו:] כבודות מו: שנת קמט. (יב) [גיטין כג:] [תוס' שם פ"ב.] (יג) [נ"ע תוס' מנחות פד. ד"ה שומרי ומוס' ב"מ מה. ד"ה לשומר ומוס' סוטה לגו: ד"ה בנהא.] (יד) [נ"ע תוס' סנהדרין מהל' ד"ה חיישין.]

גליון הש"ס

גב' ואמר חבל על קולר של ב"א וכו'. צכר"ש איתא שהיו מהלכין לאנטופא: שם שהיו מהלכין בדרך ביתר. צכר"ש איתא לכרסו של ציטר: שם דא קמ"ל דאי משהבחה. התבא וכו'. ע"י ערוכין דף ט' ע"ב תורה אר רבי הונא:

הגהות הב"ח

(א) במשנה בגיטות כך מקובלני מר"ג: (ב) שם אמר להם לכשתא כפונדקית: (ג) רש"י ר"ן ונמני לו אמרתי לו כן הדברים כאשר אמרת כ"ל ומית הן נמק: (ד) תוס' ד"ה על וכו' מן המותר. ר"ב ועיין כמה שכתבתי מנחות ר"פ כל קבצנות דף פד:

מוסף רש"י
תלחא ריגלי. לשאל הלכה לתכמים הנלפסיס כרגל (חולין טו.). דהריף סבינא. לז פתוס לו כצכר"ל (שם). אינהו נמי דמו. פתמס טעושין טעמס דבמות אדם (גיטין טו. ושם) אינומי אידמח. על פי עד אחד. שאלמי לה מת צעלן צבדימא הים (ברכות כד.).

והשיאו את אשתו: **גב' אמר** רבה בר שמואל תנא בית שמאי אומרים אין משיאין על פי בת קול וב"ה אומרים משיאין על פי בת קול מאי קמ"ל מתני' היא הא קמ"ל דאי משתכחת סתמא דאין משיאין בית שמאי היא: והלכו ולא מצאו: **ידלמא** שד הוא א"ר יהודה אמר רב שראו לו דמות אדם אינהו נמי דמו דחזו ליה בבואה ואינהו נמי אית להו בבואה דחזו ליה בבואה דבבואה ודלמא לדירדהו אית להו בבואה דבבואה אמר רבי חנינא אמר לי ונתן שידא בבואה אית להו בבואה דבבואה לית להו ודלמא צרה הואי תנא דבי רבי ישמעאל בשעת הסכנה כותבין ונותנין אף על פי שאין מכירין: **מתני'** אמר רבי עקיבא כשירדתי לנהרדעא לעבר השנה מצאתי נחמיה איש בית דלי אמר לי שמעתי שאין משיאין את האשה בארץ ישראל על פי עד אחד אלא **יהודה בן בבא** ונמיתו לו כן הדברים אמר לי אמור להם משמי אתם יודעים שהמדינה משובשת בגיטות (ב) מקובלני מר"ג הוקן שמושיאין את האשה על פי עד אחד וכשבאתי והרציתי הדברים לפני ר"ג שמו לדברי ואמר מצאנו חבר **ר' רבי יהודה בן בבא** מתוך הדבר נזכר ר"ג שנהרגו הרוגים בתל ארוא והשיא ר"ג נשותיהן על פי עד אחד והוחזקו להיות משיאין עד מפי עד מפי עבד מפי אשה מפי שפחה ר' אליעזר ורבי יהושע אומרים אין משיאין את האשה על פי עד אחד ר' עקיבא אומר לא ע"פ אשה ולא על פי עבד ולא על פי שפחה ולא על פי קרובים: **גב' אמר** רבי עקיבא ע"פ אשה לא והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי עקיבא אשה נאמנת להביא גיטה מק"ו ומה נשים שאמרו חכמים אין נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא גיטיהן זו שנאמנת לומר מת בעלה אינו דין שנאמנת להביא גיטה נשים שאמרו חכמים הוא דלא מהימני אשה בעלמא מהימנא לא קשיא כאן קודם שהחזיקו כאן לאחר שהחזיקו: **מתני'** אמרו לו מעשה בבני לוי שהלכו לצוער עיר התמרים וחלה אחד מהם והביאוהו בפונדק ובחזרתם אמרו לפונדקית איה חברנו נומית להם מת וקברתיו והשיאו את אשתו ולא תהא כפונדקית אמר (ו) להו לכשתהא כפונדקית נאמנת הפונדקית הוציאה להם מקלו ותרמילו וספר תורה שהיה בידו: גב'

גב' ואמר חבל על קולר של ב"א וכו'. צכר"ש איתא שהיו מהלכין לאנטופא: שם שהיו מהלכין בדרך ביתר. צכר"ש איתא לכרסו של ציטר: שם דא קמ"ל דאי משהבחה. התבא וכו'. ע"י ערוכין דף ט' ע"ב תורה אר רבי הונא:
הגהות הב"ח
(א) במשנה בגיטות כך מקובלני מר"ג: (ב) שם אמר להם לכשתא כפונדקית: (ג) רש"י ר"ן ונמני לו אמרתי לו כן הדברים כאשר אמרת כ"ל ומית הן נמק: (ד) תוס' ד"ה על וכו' מן המותר. ר"ב ועיין כמה שכתבתי מנחות ר"פ כל קבצנות דף פד:

כפונדקית זו גרועה. ובגמ' מפרש מאי גרועותא: אמר להם. רבי עקיבא: לכשתא הפונדקית נאמנת. כלומר לכשימצא דבר זה אתם שהאמינו את הפונדקית שהרי לא עליה סמכו אלא לפי תומה הסיסה והביאה להם מקלו ותמילנו: [ס"א לכשתא כפונדקית נאמנת. כלומר צאותו ענין שהאמינו פונדקית היו נמי שאר אשה נאמנת שהרי פונדקית הוציאה להן ועל הסימנים סמכון: והא

כפונדקית זו גרועה. ובגמ' מפרש מאי גרועותא: אמר להם. רבי עקיבא: לכשתא הפונדקית נאמנת. כלומר לכשימצא דבר זה אתם שהאמינו את הפונדקית שהרי לא עליה סמכו אלא לפי תומה הסיסה והביאה להם מקלו ותמילנו: [ס"א לכשתא כפונדקית נאמנת. כלומר צאותו ענין שהאמינו פונדקית היו נמי שאר אשה נאמנת שהרי פונדקית הוציאה להן ועל הסימנים סמכון: והא